

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.193/2023/11.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. szeptember 28. napján tartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A hivatali vesztegetés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2023. május 24. napján kihirdetett 4.B.517/2022/32. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott szabadságvesztését 1 (egy) év 8 (nyolc) hónapra súlyosítja.

A vádlott személyazonosító okmányának száma: okmányszám2

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) a 2020. október 15. napján tartott tárgyaláson kihirdetett 28.B.1210/2018/58. számú ítéletében Terhelt1 vádlottat az ellene vesztegetés büntette [Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2021. szeptember 9. napján meghozott 3.Bf.265/2020/14.számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy a bűncselekmény megnevezése helyesen hivatali vesztegetés büntette [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat].

[3] A Kúria – a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.872/2021/2.számú felülvizsgálati indítványa alapján eljárva – a 2022. november 23. napján kelt Bfv.III.1492/2021/8.számú

végzésével a törvényszék 28.B.1210/2018/58.számú ítéletét és a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.265/2020/14.számú végzését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[4] A megismételt eljárásban a törvényszék Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki hivatali vesztegetés bűntettében [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés I. fordulat]. Terhelt1 vádlottat, mint többszörös visszaesőt 1 év szabadságvesztés büntetésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg, megállapította továbbá, hogy a vádlott a szabadságvesztésből legkorábban a büntetés háromnegyed részének, de legkevesebb három hónapnak a kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[5] Az ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért, hosszabb tartamú fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetés, valamint ahhoz igazodóan hosszabb tartamú közügyektől eltiltás kiszabása és a feltételes szabadság lehetősége kizártságának megállapítása miatt jelentett be fellebbezést.

[6] A Központi Nyomozó Főügyészség fellebbezésében kifejtette, hogy a törvényszék az enyhítő és a súlyosító körülmények súlyát nem megfelelően vette figyelembe, ezért a vádlottal szemben kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, nem szolgálja kellően sem a generális, sem a speciális prevenciót.

A vádlottal szemben a büntetési tételkeret alsó határát meghaladó, azonban a középértéket (4 év 3 hónap) el nem érő szabadságvesztés kiszabása indokolt. A hasonló jellegű bűncselekmények elszaporodottsága körében előadta, hogy ugyan 2015-ben a korrupciós cselekmények száma az előző évhez képest csökkenést mutatott, a bűncselekmény csoporton belül a hivatali vesztegetések száma növekedett (2014-ben 141, míg 2015-ben 333 cselekmény volt), így a korrupciós bűncselekmények elszaporodottságát súlyosító körülményként kell értékelni. Az időmúlás kapcsán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a vádlottnak az elfogatóparancs kibocsátását megelőző távolmaradását az előkészítő ülésről, ill. azt a körülményt, hogy a vádlott szándékosan vont ki magát a büntetőeljárás alól, hiszen tudva az előkészítő ülés határnapjáról, külföldre távozott. A súlyosító körülmények túlsúlya mellett az időmúlás és a cselekmény jellege sem indokolja a középértéktől történő jelentős eltérést, és a törvényi minimum kiszabását.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a felterjesztett ügyirattal együtt megküldött BF.402/2023/4. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy a törvényszék a megismételt eljárásban a perrendi szabályokat betartotta, a megállapított tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a cselekmény minősítése törvényes, a bíróság indokolási kötelezettségének is eleget tett. A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket azonban hiányosan vette számba, azokat nem a valós súlyuknak megfelelően értékelte, így eltúlzottan enyhe joghátrányt szabott ki. Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a regisztrált korrupciós bűncselekmények 2011 óta – néhány kisebb visszaeséstől eltekintve – folyamatosan emelkedő tendenciát mutatnak, számuk 2011 óta közel a háromszorosára ugrott. A terhelt előéletéből, ill. abból, hogy a jelen ügy tárgyát képező bűncselekményt más büntetőeljárások hatálya alatt valósította meg, megalapozott következtetés vonható le a terhelt bűnöző életformára történő berendezkedésére, és az ebből fakadó fokozott társadalomra veszélyességre. Így a vitathatatlanul tetemes időmúlás ellenére a középértéket jobban közelítő szabadságvesztés kiszabása szükséges. Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés felemelését, a szabadságvesztés fegyház fokozatban történő meghatározását, valamint a feltételes szabadság lehetősége kizártságának megállapítását indítványozta azzal, hogy az ítéltábla egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

[8] A terhelt védője az ügyészi indítvánnyal nem értett egyet, ezért az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási tényezőket megfelelően értékelte, amikor a büntetési tételkeret alsó határának megfelelő szabadságvesztést szabta ki a vádlottal szemben. A korrupciós bűncselekmények elszaporodottságára történő ügyészi hivatkozás továbbá – megfelelő tényadatok hiányában – nem megalapozott.

[9] A védő a nyilvános ülésen tartott perbeszédében az írásban tett észrevételével egyezően nyilatkozott.

[10] A vádlott terhére bejelentett fellebbezés részben alapos.

[11] Az ítéltábla a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjára is – az elsőfokú ítélet rendelkezéseit a büntetés súlyosítását célzó fellebbezés által meghatározott kereteken belül bírálta felül. Határozatát ezért a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította, ahhoz kötve volt.

[12] Az ítéltábla a korlátozott felülbírálat során is vizsgálta az eljárási szabályok megtartását [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont]. Megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban nem történt olyan abszolút eljárási szabálysértés, amely megalapozná az elsőfokú ítéletnek a Be. 607. § (1) bekezdése és a 608. § (1) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését. Megállapítható volt továbbá az is, hogy nem történt olyan, a másodfokú eljárásban nem orvosolható relatív eljárási szabálysértés sem, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására. [Be. 609. § (1) bekezdés]

[13] A felülbírálat során nem volt megállapítható olyan ok sem, amely a vádlott felmentését vagy az eljárás megszüntetését indokolná [Be. 566. § (1) bekezdés, 567. § (1) és (2) bekezdés, 590. § (5) bekezdés b) pont].

[14] A törvényszék az irányadó tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, a terhére megállapított bűncselekmény anyagi jogi minősítése is törvényes.

[15] Az ítéltábla a büntetés súlyosítását célzó fellebbezés kapcsán az alábbi, a büntetés céljára és a büntetés kiszabásának elveire vonatkozó anyagi jogi rendelkezéseket hívja fel.

[16] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §].

[17] A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[18] Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke az irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele [Btk. 80. § (2) bekezdés]. Ha a törvény a büntetés kiszabása esetén a Különös Részben meghatározott büntetési tételek emelését írja elő, a (2) bekezdésben meghatározott számítást a felemelt büntetési tételekre tekintettel kell elvégezni [Btk. 80. § (3) bekezdés].

[19] A Btk. 89. § (1) bekezdése alapján a többszörös visszaesővel szemben az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik.

[20] Jelen ügyben a büntetési tételkeret 1 évtől 7 év 6 hónapig tartó szabadságvesztés, így az elsőfokú ítélet helyesen tartalmazza, hogy a vádlottal szemben kiszabható büntetés középértéke 4 év 3 hónap.

[21] A büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56/2007. számú Büntető Kollégiumi vélemény (a továbbiakban: 56. BK vélemény) rögzíti, hogy a bíróság által megállapított minősítéshez kapcsolódó büntetési keret – figyelembe véve a Btk. Általános Része rendelkezéseit is – büntetést meghatározó alapvető tényező. Ez jelöli ki azokat a határokat, amelyek között a súlyosító és enyhítő körülmények a büntetést alakíthatják. A büntetést befolyásoló körülményeket nem elvont általánosságban, nem mechanikusan, hanem a konkrét ügy tényeire vonatkoztatva, egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni, és a határozatban megindokolni. Nem az enyhítő és súlyosító körülmények száma, hanem az adott ügyben meglévő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

[22] A törvényszék a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket lényegében helyesen tárta fel és értékelte. Így helytállóan rögzítette súlyosító körülményként a terhelt büntetett előéletét, ennek keretében azt, hogy a terhelt a többszörös visszaesői minőséget megalapozó büntetettségen túl is többször volt már büntetve, valamint, hogy a cselekményt a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárások hatálya alatt követte el. E körben a fellebbviteli főügyészség helyesen utalt arra, hogy az 56. BK vélemény szerint a büntetett előélet nyomatéka fokozott, ha a sorozatos elítélésekből, az elkövető életviteléből és az újabb bűnelkövetésekből a bűnöző életmódra lehet következtetni, ez pedig az erkölcsi bizonyítvány adatai alapján Terhelt1 vádlott esetében aggálytalanul megállapítható.

[23] A Központi Nyomozó Főügyészség fellebbezésében megfelelően hivatkozott arra, hogy a legfőbb ügyésznek az ügyészség tevékenységéről szóló országgyűlési beszámoló szerint a korrupciós bűncselekmények száma csökkenést mutatott (2013-ban 1105 db, 2014-ben 3268 db, 2015-ben 761 db), a hivatali vesztegetések száma viszont 2015-ben emelkedett az előző évhez képest (2014-ben 141 db, 2015-ben 333 db volt). A legfőbb ügyésznek az ügyészség 2016. évi tevékenységéről készült országgyűlési beszámolója (B/17351) a korrupciós bűncselekmények számának elemzésével kapcsolatban azonban kifejezetten azt tartalmazza, hogy az adatok önmagukban nem értelmezhetőek, azok következtetés levonására nem alkalmasak, elsősorban a vesztegetési bűncselekmények látenciájának mértéke, valamint az egyedi ügyekben kiugróan magas felderítések statisztikát torzító hatása miatt.

Így például 2014-ben a gazdasági vesztegetések kiugróan magas számát az ún. nyelvvizsga ügy okozta, melyre fellebbezésében a Központi Nyomozó Főügyészség maga is utalt. A beszámoló szerint a bűncselekmény csoporton belül regisztrált hivatali vesztegetések száma 2016-ban 835 volt, amely a 2015-ös év 333 cselekményéhez képest jelentős növekedést mutat. A beszámoló azonban kifejezetten rögzíti, hogy annak ellenére, hogy ez a szám 2014-ben még csak 141 volt, nem lehet arra következtetni, hogy az elmúlt három évben a korrupciós helyzet jelentősen romlott volna. Az ügyészség 2013. és 2014. évi tevékenységéről készült beszámolók szintén tartalmazzák, hogy e bűncselekmény csoportnak feltehetően csak a töredéke jelenik meg a statisztikában, így a korrupciós bűnözés terjedelmét a számok nem tükrözik. Mindezekre figyelemmel a törvényszék helyesen járt el, amikor a korrupciós bűncselekmények elszaporodottságát nem értékelte súlyosító körülményként.

[24] A törvényszék helytállóan vette számba a terhelt javára megállapítható enyhítő körülményeket is, köztük az elévülési időt meghaladó időmúlást. A 2/2017. (II. 10.) AB határozatban és az 56. BK vélemény III.10. pontjában foglaltakra figyelemmel az időmúlás mellett enyhítő körülmény a büntetőeljárás elhúzódása is, amelyre az ítélet indokolásában a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja alapján utalni kell. A bűncselekmény elkövetésétől a jogerős elbírálásig ugyanis több mint nyolc év telt el, amely idő alatt a vádlott büntetőeljárás hatálya alatt állt.

[25] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint az időmúlást érintően nemcsak a 2019. július 4-ei előkészítő ülés elmulasztásától, ill. az elfogatóparancs kibocsátásától a terhelt elfogásáig eltelt kb. három hónap róható fel a terheltnek, hiszen a vádlott már a 2019. május

2-ai előkészítő ülést is elmulasztotta. Ezzel összefüggésben az ítéltábla megjegyzi, hogy a terhelt védője 2019. május 9. napján az előkészítő ülés elmulasztásának kimentését célzó orvosi igazolást csatolt, mely szerint a terhelt a hatánapot követően, 2019. május 8. napján a Budapest XVI. kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat Addiktológiai gondozójában orvosi vizsgálaton vett részt. Ezt követően a védő a 2019. május 28. napján iktatott beadványában indítványozta a Be. 430. § szerinti, a vádlott személyes jelenléte nélküli tárgyalás megtartását, melyhez csatolta a 2019. május 8. napján kelt kézbesítési megbízási szerződést. Az elsőfokú bíróság a 2020. október 15. napján kelt 28.B.1210/2018/58. számú ítéletében fejtette ki ezzel kapcsolatban, hogy mivel a védői beadvány, ill. a kézbesítési megbízási szerződés nem tartalmazta a vádlott azon kifejezett nyilatkozatát, hogy lemond a tárgyaláson való jelenlét jogáról, ezért jelenléte az eljárásban továbbra is kötelező volt. Erre figyelemmel került sor a vádlottal szemben elfogatóparancs kibocsátásra a 2019. július 4-ei előkészítő ülés elmulasztása miatt. Így a törvényszék részéről az időmúlást érintően a terhelt felróható magatartásának értékelése sem vitatható.

[26] A törvényszék - a bűncselekmény konkrét tárgyi súlyát is megfelelően érvényre juttatva - megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a szabadságvesztés kiszabásánál a jelentős időmúlás a középértéktől lefelé történő eltérést indokolja. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyességre figyelemmel a tetemes időmúlás ellenére sincs ok a szabadságvesztés törvényi minimumának alkalmazására, a terhelttel szemben a büntetési tételkeret alsó határát meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása szükséges, ezért az ítéltábla a szabadságvesztés tartamát a rendelkező részben írtak szerint súlyosította. Mivel az ítéltábla által felemelt tartam két év alatt maradt, a súlyosítás a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát és a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem érinti. A mellékbüntetés felemelését az ítéltábla nem tartotta szükségesnek.

[27] Az ítéltábla a személynyilvántartás adatai alapján tüntette fel a határozat rendelkező részében Terhelt1 vádlott érvényes személyazonosító okmányának számát.

[28] A fentiekre tekintettel az ítéltábla – a Be. 599. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülésen – a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[29] Az ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) és (2) bekezdéseiben foglalt előírások zárják ki, ugyanis a terhelt vonatkozásában az elsőfokú bíróságéval ellentétes döntés másodfokon nem született.

Budapest, 2023. szeptember 28.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 2023. május 24. napján kihirdetett 4.B.517/2022/32. számú ítélete – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.193/2023/11. számú határozata folytán – 2023. szeptember 28. napján jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2023. szeptember 28.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke